

STATSRÅDETS FÖRORDNING OM FISKE

1 Allmänt

Riksdagen har godkänt en ny lag om fiske (RSv 353/2014 rd, RP 192/2014 rd) som upphäver den gällande lagen om fiske (286/1982) och den förordning om fiske (1116/1982) som utfärdats med stöd av den. Republikens president stadfäste lagen den 10 april 2015. Lagen och den föreslagna förordningen ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Lagen om fiske innehåller flera bemyndiganden. Den föreslagna förordningen av statsrådet ska utfärdas med stöd av lagens 46 § 3 mom., 48 § 3 mom., 49 § 3 mom., 52 § 2 mom., 55 § 1 mom., 56 § 1 och 3 mom., 57 § 2 mom., 64 § 2 mom., 65 § 1 mom., 75 § och 104 § 3 mom.

Enligt 52 § 1 mom. i lagen om fiske har statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet en skyldighet att för sin del säkerställa ett hållbart nyttjande och hållbar vård av fiskresurserna i syfte att bevara naturens mångfald. I enlighet med den bestämmelse om ansvaret för miljön som finns i 20 § i grundlagen betonas det i denna bestämmelse att den offentliga makten inte bara har ett bemyndigande, utan även ett ansvar att sköta om naturen och dess mångfald. Den förordning som nu föreslås konkretiserar den skyldighet som föreskrivs för statsrådet.

Förordningen innehåller bestämmelser om fredning av fiskar och fångstmått för fisk samt om användning, utsättning och utmärkning av fångstredskap. Dessutom innehåller den bestämmelser om prov och utbildning för fiskeövervakare samt om skyldigheten att märka fisk som ska planteras ut.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med lagen om fiske är att ordna nyttjandet och vården av fiskresurserna på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt, så att en uthållig och mångsidig avkastning av fiskresurserna, fiskbeståndens naturliga livscykel samt mångfalden hos och skyddet av fiskresurserna och den övriga vattennaturen tryggas. Syftet med lagen är att fastställa ramarna inom vilka fiskresurserna utnyttjas så att bevarandet av dem i naturen tryggas samtidigt som alla olika dimensioner av hållbarheten beaktas när det föreskrivs om nyttjandet och vården av fiskresurserna. Syftet är dessutom att effektivisera särskilt de åtgärder som behövs för att trygga vandringsfiskarnas livskraft samt att ordna fisket så att fisket inriktas på fångststarka bestånd och på den ålders- och storleksklass som är optimal med tanke på fiskarnas livscykel och den avkastning som fångsten ger. Genom bestämmelserna i den föreslagna förordningen strävar man efter att uppnå lagens syften.

Syftet med förslaget är att effektivisera skyddet av hotade och sårbara bestånd av vandringsfisk samt främja ett hållbart fiske även i fråga om andra fiskarter. Genom att ändra minimimåtten främjas förverkligandet av principen om minst en lekom-

gång, vilket möjliggör ett fiskbestånd som förblir livskraftigt på naturlig väg. Förslaget bedöms minska fiskeridödligheten hos unga individer av respektive art och öka mängden stamfisk i de vattendrag där de förekommer. I och med att fisket inriktas på äldre och större individer förbättras även avkastningen av utplanteringarna.

Förslaget till förordning utgör en del av förslagen till genomförandet av Finlands strategi för bevarande och hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden, enligt vilka bl.a. lagstiftningen om fiske ska utvecklas så att vandringsfiskarnas gång tryggas och så att vård och hållbart nyttjande av fiskbestånden säkerställs (Statsrådets principbeslut om Finlands strategi för bevarande och hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden för åren 2012–2020). Vid beredningen av utkastet till förordning har man beaktat statsrådets principbeslut av den 16 oktober 2014 om den nationella lax- och havsöringsstrategin för Östersjöområdet 2020 genom att freda havsöring med fettfena i Finska viken från och med 2016 och i de övriga havsområdena från och med ingången av 2019, när de öringar med bortklippt fettfena som utplanterats i havet har uppnått fångststorlek och i fångsten kan separeras från vild havsöring med fettfena.

Förordningens viktigaste förslag, som även innebär en förändring jämfört med nuläget, hänför sig till regleringen av det s.k. selektiva fisket. Den nya lagen om fiske gör det möjligt att föreskriva om en skyldighet att märka fiskar som ska planteras ut med sådan märkning som kan ses utvärtes på fisken och som i praktiken möjliggör ordnande av selektivt fiske. I praktiken utförs märkningen genom att fettfenan klipps bort.

I förordningen föreslås en skyldighet att från och med 2017 klippa bort fettfenan på öringar, laxar och insjöloxar. När man reglerar fisket efter dessa vandringsfiskar som är i behov av skydd har det för närvarande visat sig vara problematiskt att fiskar av samma bestånd har planterats ut i stor omfattning bl.a. på grundval av en fiskevårds-skyldighet eller i övrigt i form av fiskevårdsarbete för att främja säker fångst. Fisket efter utplanterad fisk ökar även det fiske som gäller naturliga bestånd, eftersom det vid fisket är praktiskt taget omöjligt att hålla isär det fiske som är inriktat på ett naturligt bestånd och det fiske som är inriktat på ett utplanterat bestånd.

I praktiken ska märkningen av fisk utnyttjas genom att man föreskriver om en totalfredning (bl.a. för öring söder om en viss gräns) och en fångstkvote (insjölox) för vissa försvagade naturliga bestånd. Detta innebär att en fångad omärkt fisk, dvs. vild fisk, ska släppas fri i enlighet med lagen om fiske.

För fiskar med bortklippta fettfenor (öring) föreslås det dock lägre fångstmått än för naturliga bestånd. Ett sådant minimimått för utplanterad fisk som är mindre än måttet för vild fisk kan behövas i vattendrag där det t.ex. på grundval av en fiskevårdsskyldighet planteras ut fisk i stor omfattning och fisketrycket är betydande. Oftast är en stor del av sättfiskerna ämnade för fiske.

När man planterar ut fisk strävar man dock ofta också efter att återställa ett svagt naturligt bestånd, och därför är inte all sättfisk ämnad för fiske. Sådan sättfisk som stöder det naturliga beståndet och som inte är avsedd för fiske kan i sådana fall lämnas omärkt (t.ex. inte klippa bort fettfenan), varvid ett större minimimått för sättfiskerna el-

ler en skyldighet att släppa dem fria skyddar sättfiskerna på samma sätt som de vilda fiskarna.

Innehållet i den gällande förordningen om fiske har i huvuddrag varit oförändrat redan länge. Det har framförts kritik om att förordningen inte är flexibel nog för att ändras. Enligt 40 § i den nya lagen om fiske ska närings-, trafik- och miljöcentralerna underrätta jord- och skogsbruksministeriet om sådana förslag till regleringsåtgärder som ingår i planerna för nyttjande och vård och vars genomförande förutsätter ändringar av lagstiftningen, dvs. främst ändringar av förordningen. Detta innebär att förordningen måste ses över på nytt när planerna för nyttjande och vård har godkänts och de regionala fiskebegränsningarna i dem har genomförts.

I och med systemet i den nya lagen skapar lagen, förordningen och den reglering som utformats på regional och lokal nivå en helhet som stöder lagens syften och där fisket är hållbart och det skapas goda förutsättningar för det. Det är en utmaning att på förordningsnivå ställa upp mål för fiskebegränsningar för hela landet, eftersom läget för fiskbestånden, fisket och vattendragens särdrag varierar så mycket i olika delar av Finland. För att nå målen med lagen om fiske behövs det därför också regionala och lokala beslut.

Vid beredningen av fiskeriområdenas planer för nyttjande och vård bör man därför öppet dryfta de regionala behoven av reglering. Med tanke på främjandet av vandringsfiskars fortplantning i naturen och lekvandring skulle det vara det naturligaste att t.ex. fiskeförbudet för sund, trånga passager och flodmynningar, fredningarna under lektiden i områden som är viktiga för gösens fortplantning samt besluten om reglering av storleken på nätens maskor för att undvika tillväxtöverfiske samt bifångstdödlichkeit hos fisk som inte uppfyller storlekskraven framförs i planerna för nyttjande och vård och genomförs regionalt.

Förslaget till förordning innehåller inte några förslag till bestämmelser om förbjuden utplantering av fisk eller bestämmelser om förutsättningar för beviljande av tillstånd för import av fiskar. När det gäller dessa sakhelheter behöver man en fortsatt beredning innan man kan föreslå konkreta förslag till bestämmelser om dem.

3 Detaljmotivering

1 kap. Bestämmelser om fångsten

1 § *Fredade fiskarter och fiskbestånd*

I paragrafen föreskrivs det om fredning av fiskar. Enligt 55 § 1 mom. i lagen om fiske får en fiskart eller ett fiskbestånd fredas i hela landet eller inom ett visst område genom förordning av statsrådet, om artens eller fiskbeståndets förökning är äventyrad eller om skyddet av försvagade bestånd förutsätter det. Enligt 55 § 2 mom. är fångst och försäljning av fredad fisk samt användning av sådana fångstredskap som är särskilt lämpliga för fångst av den förbjuden. Enligt 58 § i lagen ska fisk som har fångats under fredningstid alltid släppas tillbaka i vattnet.

Bestämmelserna om fredning av fiskar ska fortfarande gälla samma fisk- och kräftarter som i den gällande förordningen om fiske. Dessa är insjölox och röding i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendragsområde samt lax, öring, harr, sik, nejonöga och kräfta. Den mest betydande ändringen är fredningen av insjölox och öring med fettfena i bestämda områden, vilket möjliggör selektivt fiske och samtidigt skyddar arternas naturliga bestånd. I dessa områden ska det dock vara möjligt att fånga och behålla utplanterade fiskar med bortklippta fettfenor.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska *öring med fettfena* vara helt fredad i insjövatten söder om latituden 64°00'N (EUREF-FIN) och efter en övergångsperiod i hela havsområdet. De former av öring som finns i insjövatten har i bedömningen av hotade arter 2010 indelats i två grupper: bestånden söder om polcirkeln och bestånden norr om polcirkeln. De bestånd av insjööring som finns söder om polcirkeln har klassificerats som mycket hotade. Av de vandrande och lokala formerna av öring i insjövatten har bestånden i södra och mellersta Finland blivit mycket svagare. Söder om polcirkeln är alla de kvarlevande bestånden av vandrande insjööring (Vuoksens, Kymmene älvs, Ule älvs och Koutajokis vattendragsområden) försvagade, och största delen understöds genom utplantering.

Man övervägde att freda insjööring med fettfena söder om polcirkeln. Remissbehandlingen gav ytterligare information om konsekvenserna av detta. I de reglerade sjöarna i området mellan latituderna 64°00'N och 67°00'N utplanteras det på grundval av en fiskevårdsskyldighet en betydande mängd öring, och hittills har dessa utplanteringar i regel gällt fiskar med fettfena, dvs. på dessa fiskar har fettfenan inte klippts bort. Gränsen för fredningen av öring med fettfena sattes till latituden 64°00'N, eftersom övergångstiden till fredningen skulle ha blivit mycket lång. För att återuppliva bestånden av öring i området ska man utöver förordningen dock överväga regionala begränsningar.

Största delen av vårt lands naturliga bestånd av havsöring har försvunnit som en följd av de förändringar som skett i älvmiljön och inom fisket. På tio år (2000–2010) har klassificeringen av hur hotade våra kvarlevande bestånd av havsöring är ändrat från mycket hotade till akut hotade.

Öring med fettfena i havsområdet ska enligt paragrafen vara helt fredad i Finska viken, där de utplanterade havsöringarna redan en tid har haft fettfenan bortklippt. Enligt 2 mom. i paragrafen ska fredningen av vild öring med fettfena inte gälla Skärgårdshavet och Bottniska viken, utan där ska fredningen gälla först från ingången av 2019 då det även i detta område blir möjligt att i fångsten av fångststora havsöringar separera havsöringar med fettfena från havsöringar med bortklippt fettfena.

Fredningen ska inte gälla öring som har fångats i en bäck eller tjärn som saknar vandringsförbindelse med havet eller en sjö. Med vandringsförbindelse avses en förbindelse för uppstigning. Avsikten med bestämmelsen är fortsätta som tidigare när det gäller fisket efter lokal öring, med undantag från regleringen av måttet. Det är uppenbart att platserna med lokal öring ska fastställas och fiskebegränsningarna anges på regional nivå. Det mest naturliga är att detta görs i samband med utarbetandet av planerna för nyttjande och vård. Överlag ska regleringen av fisket efter öring granskas på nytt när planerna för nyttjande och vård och fiskebegränsningarna har blivit godkända.

Enligt 1 mom. 3 punkten i paragrafen ska *insjölox* i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag vara helt fredad. Enligt 4 punkten ska insjölox dessutom vara fredad i älv och bäck från augusti till utgången av november. Insjöloxen är akut hotad enligt den bedömning av hotade arter som gjordes 2010. I programmet för vård av insjölox i Saimen (2011) konstateras det att läget för insjöloxbeståndet i Saimen som helhet inte har utvecklats som man önskat, trots positiv utveckling i vissa förhållanden, och att målet att bevara insjöloxbeståndet inte i tillräcklig grad beaktas vid fiske i vattendragsområdet.

I insjöloxstrategin (2003) och i det ovan nämnda programmet för vård av insjölox i Saimen ingår ett mål om att fiskeridödligheten hos insjöloxen ska minskas. Utöver förslaget om att effektivisera regleringen av minimimåtten har man för att förbättra skyddet av insjöloxen i Saimen föreslagit att beståndet ska fredas helt eller delvis.

Enligt 3 mom. ska fredningen av insjölox i regel inte gälla insjölox med bortklippt fettfena. Även *insjölox med bortklippt fettfena* ska dock vara fredad i Vuoksens vattendragsområde från ingången av juni till utgången av augusti på insjöloxens viktigaste vandringsvägar. Syftet med fredningen av utplanterad insjölox med bortklippt fettfena under sommaren är att minska risken för att den fredade insjöloxen med fettfena som har planterats ut i syfte att vårda beståndet hamnar i fångstredskapen. Under den tid då vattnet är varmt klarar sig fiskarna klart sämre efter frisläppningen, även om den görs försiktigt och yrkesskickligt, än när de fångas under den tid då vattnet är svalare.

Enligt 1 mom. 5 punkten i paragrafen ska *röding* vara helt fredad i Kuolimo och Saimen i området mellan Puumalansalmi och Vuoksenniska samt även på andra ställen i Vuoksens vattendrag under september, oktober och november. Bestånden av saimenröding har drabbats av en så pass svår tillbakagång att arten har förklarats vara akut hotad, och man kan med säkerhet konstatera att den för närvarande förekommer i vilt tillstånd endast i Kuolimo i Södra Karelen.

Enligt den förordning som trädde i kraft vid ingången av 2014 är röding helt fredad inom Vuoksens vattendragsområde. På grundval av de senaste uppgifterna från forskningen och uppföljningen och uppgifterna från fiskeområdena om vården av rödingbestånden skulle det dock vara ändamålsenligt att de effektivaste åtgärderna för skydd av saimenrödingen begränsas till kärnområdena för beståndets naturliga förekomst i Saimen och Kuolimo. Enligt förslaget till förordning ska saimenrödingen vara helt fredad i dessa områden.

På andra ställen i Vuoksens vattendragsområde ska den saimenröding som i huvudsak härstammar från utplanteringar enligt förslaget till förordning vara fredad under dess lektid under september, oktober och november. Om man till en viss del möjliggör fångst av saimenröding någon annanstans än i beståndets kärnområden, kan det uppmuntra till beståndsvårdande utplantering av röding i de områden där en naturlig fortplantning är möjlig.

Enligt 1 mom. 6 punkten i paragrafen ska *harren* vara helt fredad i havsområdet. I 7 punkten föreskrivs det om fredningen av den vårlekande harren under våren (april och maj) i insjövattnet, och gränslinjen för fredningsområdet ska finnas på latituden 67°00'N.

Enligt bedömningen av de hotade arterna i Finland är de havslekande bestånden av harr akut hotade, medan bestånden i insjövattnen är livskraftiga, förutom i södra Finland där de är nära hotade. En betydande del av de separata bestånd av harr som finns söder om polcirkeln är dock försvagade eller till och med utrotade. Till exempel i en stor del av Saimen fanns det rikliga bestånd av harr ännu i början av 1900-talet. Efter mitten av 1900-talet har bestånden minskat kraftigt i hela området. I de orörda vattendragen i norr, som t.ex. i Tanas, Utsjokis och Paatsjokis vattendragsområden, är harrbestånden inte hotade. Det att harrbestånden längst söderut har gått tillbaka har varierande orsaker, allt från förändringar i livsmiljön och i förekomsten av fiskarter till effekterna av ett effektivare fiske.

I enlighet med bestämmelserna i den nuvarande förordningen ska *siken* vara fredad i älv och bäck som mynnar ut i havet, och fredningstiden ska motsvara de för lax och öring. För sikens del slopas dessutom den förkortning av fredningstiden som enligt förordningen har gällt för fiske med spö, håv och drag. De åtgärder som behövs för begränsningen av fisket efter sik i insjöarna ska granskas i samband med att planerna för nyttjande och vård görs upp.

När det gäller *kräfta* och *nejonöga* ska fredningstiderna kvarstå som tidigare. Fredningen av kräfta gäller också signalkräfta, eftersom övervakningen av kräftfiske och åtgärderna för att förhindra spridningen av kräftpest skulle försvåras om fångsten av signalkräfta är fri. Det krävs erfarenhet att skilja kräfta och signalkräfta från varandra och därför kan en oreglerad fångst av signalkräfta leda till att beståndet av flodkräfta försvagas. Europeiska kommissionen har föreslagit att signalkräftan ska ingå i förteckningen enligt EU:s förordning (EU) nr 1143/2014 som innehåller främmande arter vars introduktion och spridning ska hindras och hanteras på ett ändamålsenligt sätt. Kommissionen anser att kräftfiske är en lämplig skötselåtgärd. Behovet av reglering för signalkräftan utvärderas då kommissionens förordning om förteckningen ifråga har godkänts.

2 §

Fångstmått för fisk

Enligt 56 § 1 mom. i lagen om fiske kan det föreskrivas ett minsta och största fångstmått för fiskarter, om det behövs för att säkerställa en uthållig avkastning för fiskresurserna, försvagade bestånd eller en fiskarts naturliga livscykel. Enligt 3 mom. i den paragrafen utfärdas bestämmelser om fångstmåtten genom förordning av statsrådet. Genom fångstmåtten strävar man efter att fisk inte ska fångas innan de har nått den storlek som krävs för könsmogenhet och att de ska kunna fortplanta sig minst en gång.

Efter ikraftträdandet av lagen och förordningen upphävs fiskeområdenas beslut om minimimått som har utfärdats med stöd av 35 § 2 mom. i den gällande lagen. Enligt 133 § i den nya lagen om fiske gäller fiskeområdenas beslut om begränsningar tills något annat föreskrivs. Eftersom det i den föreslagna förordningen föreskrivs om minimimått för fiskar, ska fiskeområdenas beslut om fiskarterna i fråga upphävas när förordningen träder i kraft. Enligt 57 § i den nya lagen får närings-, trafik- och miljöcentralen bestämma om sådana fångstmått som avviker från de mått som anges i förordningen. Innan en ny plan för nyttjande och vård görs upp rekommenderas det att de höjningar av minimimåtten som områdena har fastställt med stöd av den gamla lagen ska fastställas genom förvaltningsbeslut. Enligt 53 § i den nya lagen får nä-

rings-, trafik- och miljöcentralerna bestämma om regionala fångstmått även för sådana arter för vilka det inte finns några föreskrivna mått i förordningen.

Minimimåtten för laxfiskar höjdes genom förordningen om fiske från och med ingången av 2014. Det föreslås nu att minimimåtten för laxfiskar i huvudsak ska kvarstå enligt de gällande bestämmelserna.

En ändring jämfört med nuläget är att måtten för märkta, utplanterade fiskar och naturliga fiskbestånd är olika. I paragrafens 1 mom. 1 punkten föreskrivs det ett minimimått på 60 cm för *lax*, och i 2 punkten ett minimimått på 60 cm för *insjölox*. I praktiken gäller minimimåttet insjölox utan fettfena i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag och alla insjöloxar i övriga vattendrag.

Dessutom föreskrivs det i 3 punkten ett minimimått på 50 cm för *öring* i insjövatten norr om latituden 67°00'N. I havsområdena utanför Finska viken och i insjövatten i Kajanaland och i mellersta Lappland mellan latituderna 64°00'N och 67°00'N är däremot minimimåttet för öring 60 cm. Måtten motsvarar de minimimått som gäller för närvarande.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om ett minimimått på 50 cm för *öring med bortklippt fettfena*, vilket är 10 cm mindre än det gällande minimimåttet för öring och det minimimått som under en övergångsperiod tillämpas på vild öring i havsområdena utanför Finska viken. En stor del av utplanteringarna av öring görs antingen för att öka intresset för fiske eller som en obligatorisk plantering för att kompensera för de skador som orsakas fiskerinäringen. Oftast är en stor del av sättfiskerna ämnade för fiske.

Minimimåttet för öring inverkar på fiskodlingen, eftersom det är både mycket riskfyllt och ofta olönsamt att odla större sättfiskar. Då minimimåttet för öring höjdes genom förordning minskade utplanteringen av öring. Det är dock viktigt att kunnandet om odlingen av öring bevaras i Finland så att det i framtiden finns tillgång till de kläcknings- och odlingsenheter och det kunnande som behövs för återställande utplanteringar. Behovet av utplantering av öring för fiske är fortfarande stort eftersom en stor del av våra öringvatten har en sådan strömvattenmiljö som fortfarande inte möjliggör utvecklandet av sådana hållbara naturliga bestånd som klarar av fiske. Med stöd av 57 § i lagen om fiske och 3 § i förordningen kan närings-, trafik- och miljöcentralen vid behov bestämma om ett större regionalt fångstmått, t.ex. för öring med bortklippta fettfenor, om det är motiverat på grund av fiskarnas tillväxthastighet och sättfiskarnas fortplantningsmöjligheter.

I paragrafens 1 mom. 4 punkten föreslås det att minimimåttet för röding höjs till 45 cm i Enare träsk och till 60 cm i Vuoksens vattendragsområde. Enligt 1 § 1 mom. 3 punkten ska röding få fiskas från ingången av december till utgången av augusti i andra områden än rödingens naturliga fortplantningsområden, dvs. i områden där arten har planterats ut. Man har försökt att etablera rödingen i olika delar i Saimen, och i några fall har man funnit tecken på att rödingen har fortplantat sig. Genom ett minimimått på 60 cm för den röding som utplanteras och som finns utanför kärnområdet vill man stödja sättfiskarnas uppnående av könsmogenhet och eventuella naturliga fortplantning även i dessa områden. I Enare träsk har fiskeområdet redan tidigare höjt minimimåttet till 45 cm.

I 1 mom. 6 punkten föreslås det att minimimåttet för gös ska höjas från nuvarande 37 cm till 42 cm (i 3 mom. en övergångsperiod för kommersiella fiskare i grupp I). Finlands bestånd av gös är inte, som de flesta bestånd av laxfiskar, hotade. För att främja gösens naturliga fortplantning och för att kunna nyttja tillväxtpotentialen finns det ett behov att höja minimimåttet i den gällande förordningen.

Läget för gösbestånden och gösfiskarnas tillväxt varierar dock beroende på deras vattenmiljö. I insjövattnen och i Finska viken har fiskeområdena höjt minimimåtten för gösen. I Finland har gösen olika minimimått i olika områden. I genomsnitt är minimimåtten större inne i landet än i havsområdet. Variationerna i minimimåtten försvårar fastställandet av ett minimimått på förordningsnivå. De mått som föreslås anses i genomsnitt vara lämpliga för de flesta områden med beaktande av den storlek som krävs för gösens könsmogenhet. Denna storlek varierar mellan 29 och 50 cm beroende på område.

I paragrafens 1 mom. 7 punkt föreskrivs det om minimimåttet för *harr*, vilket motsvarar minimimåttet i den gällande förordningen. Således är minimimåttet för harr 35 cm, med undantag av vattendragen norr om latituden 67°00'N där det är 30 cm.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om avvikelserna från de primära minimimåtten i 1 mom. Enligt 2 mom. 1 punkten ska minimimåttet för lax vara 50 cm norr om latituden 63°30'N i Bottenviken, precis som för närvarande. Detta baserar sig på det minimimått som finns i EU-förordningen 2187/2015 och i den gällande förordningen om fiske, med vilket man beaktar förekomsten av och möjligheten att nyttja de små hanlaxar, s.k. grilse, som är mindre värdefulla i fortplantningshänseende och som förekommer i Bottenviken.

I 2 mom. 3 punkten föreskrivs det om maximimåttet för den s.k. lokala öringen, som är 45 cm. De vattendrag som enligt definitionen är den lokala öringens är oftast småskaliga och sådana där öringens tillväxtpotential är begränsad och individerna blir könsmogna när de är små.

I 3 mom. föreskrivs det om den undantagsbestämmelse för gösfisket under en övergångsperiod som av socioekonomiska orsaker gäller kommersiella fiskare som hör till grupp I. Den minskade fångsten till följd av att minimimåttet höjs och behovet av att förnya fångstredskapen sänker det kommersiella fiskets lönsamhet. Enligt undersökningar skulle en höjning av minimimåttet för gösen särskilt i Skärgårdshavet orsaka betydande ekonomiska förluster för de kommersiella fiskarna. Den socioekonomiska hållbarheten inom det kommersiella fisket säkras genom förslag om lämpliga övergångsperioder och särskilda arrangemang.

För kommersiellt fiske i grupp I i Skärgårdshavet och Bottniska viken föreslås det i detta syfte en övergångsperiod på tre år för det nuvarande minimimåttet på 37 cm, varefter minimimåttet blir 40 cm. För kommersiellt fiske i Finska viken och insjövattnen ska det också finnas en övergångsperiod på tre år för minimimåttet 40 cm, varefter minimimåttet blir 42 cm. Inom denna övergångsperiod ska regleringens konsekvenser för gösbestånden och gösfisket följas upp och de åtgärder som konsekvenserna förutsätter bedömas. Det är viktigt att man får forskningsdata om konsekvenserna av regleringen, på basis av vilken det är möjligt att tillförlitligt bedöma regleringen. Även i andra områden kan minimimåtten för gös i hav eller insjövattnen förut-

sätta ett sådant undantagstillstånd av närings-, trafik- och miljöcentralen som tillåter ett mindre eller större minimimått i syfte att beakta gösbeståndets tillväxt och tillstånd samt fiskets socioekonomiska hållbarhet.

Enligt de nyaste undersökningsresultaten har en stor fiskeridödlighet hos gös tillsammans med en tidig storleksselektiv fångst i Skärgårdshavet lett till att den storlek när gösen blir könsmogen har minskat och sannolikt till att tillväxten blivit långsammare. Den utveckling som undersökningarna visat på är inte önskvärd. Av dessa orsaker bör man överväga regionala maximimått för gös. Även i fråga om nätfiske ska begränsningarna av fiske efter gös dras upp i samband med planeringen av nyttjandet och vården.

I 4 mom. föreskrivs det om hur fisken ska mätas t.ex. vid övervakningen. Enligt förslaget ska fiskens längd mätas från käkspetsen till den yttersta spetsen av den utsträckta, sammanpressade stjärtfenan.

3 §

Regionala fångstmått som bestäms av närings-, trafik- och miljöcentralen

Enligt 57 § i lagen om fiske kan närings-, trafik- och miljöcentralen för att beakta en extraordinär regional situation på ansökan av fiskerättsinnehavare eller fiskeriområdet eller på eget initiativ bestämma om sådana fångstmått i ett område som avviker från de i förordningen föreskrivna fångstmåtten för en art eller ett bestånd, om fiskartens eller fiskbeståndets tillstånd inom området skiljer sig väsentligt från det som legat till grund för de föreskrivna fångstmåtten för arten eller beståndet.

Närmare bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att bestämma om fångstmått utfärdas genom förordning av statsrådet. I paragrafen föreslås att närings-, trafik- och miljöcentralen ska kunna bestämma om regionala fångstmått som avviker från de föreskrivna fångstmåtten med högst 20 procent. Detta skulle göra det möjligt att vid behov regionalt fastställa högre eller lägre fångstmått, om förutsättningarna i 57 § i lagen om fiske är uppfyllda. De fångstmått som närings-, trafik- och miljöcentralen har slagit fast ska rundas av till hela tal.

I praktiken kan en sådan situation uppkomma t.ex. när någon arts lokala bestånd t.ex. på grund av vårdskyldigheten är helt beroende av de utplanterade fiskarna och fiskarna inte når den fångststorlek som anges i förordningen på grund av att sättfiskarna växer långsamt eller t.ex. på grund av att förutsättningarna för sättfiskarnas fortplantning i naturen är mycket dåliga. Även när artens bestånd är övertäta och begränsar individernas tillväxt kan det finnas ett behov av ett lägre fångstmått än det som föreskrivs genom förordning. På motsvarande sätt kan beståndets svaga tillstånd tillsammans med de lokala förhållandena skapa en situation där det minimimått som föreskrivs i förordningen är för litet för att bevara beståndet och säkerställa ett hållbart fiske.

Den begränsning av närings-, trafik- och miljöcentralens behörighet som föreslås i paragrafen gäller inte sådana fiskarter vars fångstmått inte anges i förordningen. För deras del kan närings-, trafik- och miljöcentralen med stöd av 53 § i lagen om fiske bl.a. förbjuda fångst av fiskar i en viss storleksklass.

4 §

Fångstkvoter för lax och insjölax vid fritidsfiske

Enligt 52 § 2 mom. i lagen om fiske kan bl.a. sådan fångst som överskrider en viss mängd förbjudas genom förordning av statsrådet i ett sådant vattenområde där det finns en fiskart eller ett fiskbestånd vars livskraftighet och avkastning är försvagad eller riskerar att försvagas, eller i ett vattenområde som är viktigt för fiskartens eller fiskbeståndets förökning.

I paragrafen föreslås det en artspecifik kvot för dagsfångsten på två fiskar per fiskare och dygn för lax och för insjölax utan fettfena i Vuoksens vattendragsområde. Fångstkvoten gäller endast fritidsfisket.

Trots de många åtgärder som har vidtagits för att skydda insjölaxen samt de vårdåtgärder som syftar till att stärka dess bestånd har vårdmålet för det antal stamfiskar av insjölax i Vuoksens vattendrag som stiger upp i Pielis älv inte uppnåtts. Det bestånd av insjölax som får fiskas har enligt de senaste uppgifterna från uppföljningar och enkäter varit måttligt eller rikligt i många av Saimens fjärdar. Fisketrycket och fiskeridödligheten i insjölaxens vandringsområde har de facto ökat under de senaste åren, trots att vården av beståndet borde ha motsatt effekt. Att införa en fiskekvot för dagsfångsten av insjölax har ansetts vara en nödvändig stödåtgärd för att öka den mängd stamfisk som behövs för vården av beståndet.

Vid fritidsfiske efter lax är det skäl att begränsa fångstmängden så att begränsningen stöder återställandet av de försvagade laxbestånden. I 3 § i lagen om fiske ingår bestämmelser om lagens och med stöd av den utfärdade förordningars förhållande till annan lagstiftning. Enligt paragrafen tillämpas lagen och förordningen om fiske också på vattendrag vid riksgränsen, om inte något annat har föreskrivits utgående från en överenskommelse med en främmande stat. Eftersom det i överenskommelserna om gränsälvarna finns täckande och uttömmande bestämmelser om fisket i älvarna i fråga (bl.a. om fisketider, fångstredskap, fredningar, mått, fångstredskapstekniska frågor) och eftersom överenskommelserna i fråga är speciallagar i förhållande till lagen om fiske, blir t.ex. inte bestämmelserna om fångstkvoter i 4 § i förordningen om fiske tillämpliga i de områden där gränsälvsöverenskommelserna tillämpas. Även förordningen om fiskeristadga för sidovattendragen inom Tana älvs fiskeområde (405/1990), som enligt övergångsbestämmelserna i 133 § i lagen om fiske ska förbli i kraft, är speciallagstiftning i förhållande till den nu föreslagna statsrådsförordningen om fiske och därmed ska bestämmelsen om fångstkvoter inte heller tillämpas i de områden där den nämnda sidovattendragsförordningen tillämpas.

2 kap. Allmänna bestämmelser om fångstredskap

5 §

Definitioner

Enligt 49 § 1 mom. i lagen om fiske är storryssja ett fångstredskap som är avsett för kommersiellt fiske i allmänt vattenområde i havet och i Finlands ekonomiska zon. Enligt 3 mom. i paragrafen får genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om konstruktionen och de tekniska egenskaperna hos fångstredskap som är avsedda för kommersiellt fiske. Enligt 52 § 1 mom. i lagen om fiske får närmare bestämmelser om fångstredskapens konstruktion utfärdas genom förordning av statsrådet.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. finns en definition av flytnät. Enligt definitionen avses med flytnät och flytnätredskap nät som satts ut vid ytan eller närmare än 1,5 m från ytan. I den gällande förordningen om fiske avses med flytnät nät som satts ut närmare än 3 m från ytan. I områden med sjötrafik är kraven på märkningen av fångstredskapen strängare om fångstredskapet eller en del av det ligger närmare vattenytan än 1,5 m (fångstredskap som satts ut nära vattenytan). Syftet med förenhetligandet av bestämmelserna om egenskaperna hos fångstredskapet och skyldigheten att märka ut det har varit att göra förutsättningarna för användningen av fångstredskapen och övervakningen av dem klarare. Den gällande definitionen behöver ändras även eftersom sådana nät som enligt den gällande bestämmelsen satts ut i botten i stora låga vattenområden i praktiken har varit flytnät enligt bestämmelsen.

I 2 mom. i den föreslagna paragrafen ges en definition av storryssja. Med storryssja avses sådan ryssja, lådryssja eller annat liknande med botten försett instängningsredskap, vilket inberäknat ledarmar till någon del är högre än 1,5 m. Detta motsvarar till huvudsakliga delen, dvs. fångstredskapets höjd, den gällande definitionen.

6 § *Mätning av knutavstånd*

Enligt 46 § 3 mom. i lagen om fiske får det genom förordning av statsrådet föreskrivas om mätningen av knutavstånd och av andra egenskaper hos sådana fångstredskap som är gjorda av garn. I den gällande förordningen om fiske finns bestämmelser om detta i 15 §, men i den paragrafen definieras nätens storlek enligt storleken på den s.k. maskvidden.

Enligt den föreslagna paragrafen ska man vid fastställandet av storleken på näten använda knutavståndet, vilket är enklare att mäta och även används vid försäljningen av nät. Enligt förslaget ska fångstredskapets knutavstånd mätas från mitten av nätgarnets knut till mitten av följande knut. De knutavstånd som ska mätas väljs från den del av det våta fångstredskapet som har de minsta maskorna, dock inte från nätets över- eller underteln eller från sidorna. Knutavståndet kan t.ex. mätas som avståndet mellan elva knutar på det våta garnet dividerat med talet tio. Enligt EU-bestämmelserna är det dock maskvidden på fångstredskapet som ska mätas, och denna bestämmelse ska fortfarande tillämpas vid den tillsyn över kommersiellt fiske som krävs i unionens lagstiftning.

7 § *Utmärkning av fångstredskap*

I 48 § i lagen om fiske föreskrivs det om utsättning och utmärkning av fångstredskap. Enligt paragrafen ska fasta och stående fångstredskap märkas ut så att de lätt kan observeras av andra som färdas på vattnet. Enligt 4 mom. föreskrivs det närmare om utsättningen och utmärkningen av fångstredskap genom förordning av statsrådet. Enligt 4 § 1 mom. 15 och 16 punkten i lagen om fiske avses med stående fångstredskap ett fiskeredskap som satts ut på plats i fångstsyfte, såsom nät, långrev och andra krokredskap samt ryssja, katsa och andra instängningsredskap, och med fast fångstredskap en pata eller någon annan för fiske avsedd anläggning av bestående natur.

Bestämmelserna om fångstredskap i den föreslagna förordningen bygger i huvudsak på de gällande bestämmelserna, dvs. på bestämmelserna från 2012. Ett stående eller fast fångstredskap ska enligt förslaget alltid märkas ut med en eller flera flaggstänger

eller flöten och vid behov med ett mellanflöte, och vid fiske från isen med en markeringsstång. Sådan utmärkning av fångstredskap som lätt kan observeras förbättrar säkerheten inom sjötrafiken och minskar eventuella olägenheter och skador som sjötrafiken kan orsaka det fiske som bedrivs med fångstredskap. Tydliga minimikrav på utmärkningen av fångstredskap förbättrar dessutom fiskeövervakningens verksamhetsförutsättningar vid övervakningen av om fisket med fångstredskap är tillåten och laglig.

De krav som gäller utmärkningen av fångstredskap ska vara högre i områden som används inom sjötrafiken. Med ett vattenområde som används av sjötrafik avses allmänna farledsområden samt andra vattenområden som till sitt djup och sina övriga egenskaper lämpar sig för sjötrafik och där mer än slumpmässig sjötrafik förekommer (gäller segelbåtar och motordrivna fartyg, se Farleder och fiske, Trafikverkets anvisningar 4/2014). Inom dessa områden ska fångstredskapen förses med en fyrkantig flagga med en höjd och bredd av minst 20 cm, som är fäst vid en flaggstång som har en höjd av minst 1,2 m ovanför vattenytan.

I sådana vattenområden som avses i 1 mom. 2 punkten där det är uppenbart att fångstredskapen inte stör sjötrafiken eller annan användning av vattendraget, är kraven på fångstredskapen lägre. Inom dessa områden ska fångstredskapen förses med ett flöte som når minst 15 cm ovanför vattenytan eller med en flagga vars kortaste sida är minst 15 cm och som är fäst vid en flaggstång som har en höjd av minst 40 cm ovanför vattenytan. Sådan utmärkning som baserar sig på de lägre kraven kan t.ex. användas i perifera vikar och små sjöar och tjärnar. Detta utmärkningssätt kan dessutom användas i närheten av stränder, grund och zoner med växtlighet där fångstredskapen vanligtvis inte stör annan användning av vattendragen.

Inom områden som används för sjötrafik ska fångstredskap som satts ut nära vattenytan (fångstredskapet eller en del av det närmare ytan än 1,5 m) märkas ut med två flaggor som är placerade i höjddled i stället för med en flagga. Syftet med denna märkning är att kunna skilja på de fångstredskap som satts ut nära vattenytan och de allmänt använda fångstredskap som båtar kan köra över. Om längden på ett fångstredskap nära vattenytan överskrider 120 m, ska det dessutom, för att det ska vara lättare att upptäcka, märkas ut med mellanliggande flöten som visar fångstredskapets sträckning.

Kräftburar ska i de vattenområden som avses i 1 mom. 2 punkten märkas ut med ett flöte som ligger minst 5 cm ovanför vattenytan. Ofta är kräftburarna så pass små och placerade i ett sådant område att de inte stör annan användning av vattendragen.

Enligt 4 mom. i paragrafen ska de linor som förenar de flöten och flaggstänger som används vid märkningen med fångstredskapet vara tillverkade av sjunkande material eller vara nedtyngda. För att förbättra mörkersikten ska man särskilt i de vattenområden som används för sjötrafik och i de isområden som används av snöskotrar på vintern dessutom förse de flagg- och markeringsstänger som används för att märka ut fångstredskap med reflex.

8 § *Märkning av mer än 10 meter långa fångstredskap eller sammankopplade fångstredskap*

Om längden av ett fångstredskap som avses i 7 § eller den sammanlagda längden av flera sammankopplade fångstredskap överstiger 10 m, ska redskapet eller redskapen enligt paragrafen märkas ut på det sätt som föreskrivs i 7 § i båda ändarna av fångstredskapet och vid behov vid ändarna av fångstredskapets förgreningar. För att fångstredskapet eller de sammankopplade fångstredskapen ska kunna observeras krävs det särskilt med tanke på sjötrafiken att fångstredskapet märks ut i dess ändar och vid behov vid ändarna av förgreningarna.

9 § *Kontaktuppgifter till den som satt ut fångstredskapet och märke som anger fiskerätten*

I paragrafen föreslås det närmare bestämmelser om att fångstredskap ska förseas med namn- och kontaktuppgifter för den som satt ut fångstredskapet och med det märke som anger fiskerätten. I och med att fångstredskapet märks med kontaktuppgifter blir det möjligt att utreda vem som satt ut fångstredskapet och att ta kontakt med denna, om genomförandet av övervakningen eller t.ex. en eventuell olägenhet eller skada i samband med fångstredskapet eller dess placering kräver det.

Enligt bestämmelsen ska namn- och kontaktuppgifter och det märke som anger fiskerätten fästas vid fångstredskapets flöte, flaggstång eller markeringsstång. Således är det i praktiken möjligt att fästa märkningarna t.ex. i ett flöte, en flaggstång eller markeringsstång med en separat lina eller i linor som förenar flöten, flaggstänger eller markeringsstänger med fångstredskapet.

I motsats till den gällande förordningen krävs det i den föreslagna paragrafen inte längre att uttryckligen telefonnummer och postadress meddelas, utan det är tillräckligt att meddela t.ex. en e-postadress eller andra kontaktuppgifter med vilka det är möjligt att nå den som satt ut fångstredskapet. Då fångstredskapet förseas med de uppgifter och den tillståndsmärkning som föreslås kommer också övervakningen av om fisket med fångstredskap är tillåten och laglig att bli effektivare.

10 § *Avstånd mellan fångstredskap*

I paragrafen föreslås bestämmelser om de krav som ska ställas på avståndet mellan fångstredskapen. Kraven motsvarar i huvudsak bestämmelserna i 9 § 3 och 4 mom. i den gällande förordningen om fiske.

3 kap. Bestämmelser om vandringsfiskar

Det föreslås att förordningen ska innehålla sådana föreskrifter om vandringsfisk som kompletterar kapitlet om vandringsfisk (7 kap.) i lagen om fiske. De föreslagna bestämmelserna baserar sig på 65 § 1 mom. i lagen om fiske enligt vilket det i fråga om ett vattendrag för vandringsfisk genom förordning av statsrådet får utfärdas begränsningar som gäller den maximala mängden fångst som får behållas och maximiantalet använda fångstredskap, eller som gäller fiske i ett sådant område, med ett sådant fångstredskap eller en sådan fiskemetod eller vid en sådan tidpunkt att vandringsfis-

karnas gång eller naturliga livscykel störs i väsentlig omfattning. Enligt 64 § 1 mom. i lagen om fiske avses med vattendrag för vandringsfisk ett sådant vattenområde som vandringsfisken använder som en viktig vandringsväg eller som ett viktigt fortplantningsområde. Enligt 2 mom. får det genom förordning av statsrådet föreskrivas att även ett annat vattenområde än ett sådant som avses i 1 mom. ska vara ett vattendrag för vandringsfisk, om det behövs för att skapa förutsättningar för en naturlig livscykel för vandringsfisk. Enligt 4 § 1 mom. 3 punkten i lagen avses med vandringsfisk lax, insjölox, ål, nejönöga, asp och öring samt vandrande bestånd av röding, harr och sik.

11 § *Vattendrag för vandringsfisk*

I paragrafen föreslås att det med vattendrag för vandringsfisk avses inte bara de vattenområden som avses i 64 § 1 mom. i lagen om fiske utan även byggda åar och bäckar där det förekommer vandringsfisk. Syftet med bestämmelsen är både att främja återhämtningen av läget för vandringsfisk och att behålla fors- och strömområden i vattendrag med vandringshinder utanför de allmänna fiskerättigheterna enligt 7 § i lagen om fiske, precis som enligt den gällande lagstiftningen.

12 § *Bestämmelser om nätfiske*

För att förbättra förhållandena för bestånden av vandringsfisk och främja deras fortplantning i naturen föreslås det i förordningen en ny bestämmelse som förbjuder fiske med nät i älvar som hör till vattendrag för vandringsfisk. Bestämmelsen kompletterar förbudet i 66 § 2 mom. i lagen. Förbudet ska gälla från mitten av augusti till utgången av november, dvs. så att öringens stigning för lek främjas.

Knutavståndet på nät som används för laxfiske ska vara 80 mm, vilket motsvarar den maskstorlek på 157 mm som anges i den gällande förordningen om fiske och i EU:s föreskrifter.

I enlighet med lax- och havsöringsstrategin ska det dessutom vara förbjudet att fiska med flytnätredskap efter öring i havet.

De gällande bestämmelser om knutavståndet vid sikfiske flyttas som sådana till den nya förordningen om fiske. Det forskningsprogram som gäller siken ska genomföras så att det i framtiden går att utvärdera konsekvenserna av bestämmelserna i fråga.

13 § *Bestämmelser om fiske med storryssja*

Enligt riktlinjerna i lax- och havsöringsstrategin ska användningen av storryssjor vid laxfiske tillåtas endast kommersiella fiskare. I fritidsfisket används storryssja knappt alls för fiske efter lax. Storryssjan är avsedd för stora fångster och dess användning vid sådant fritidsfiske som inte omfattas av laxkvoten strider mot principen om ett hållbart fiske. Det står även i strid med den föreslagna bestämmelsen i 4 § om en fångstkvot på två laxar vid fritidsfiske.

14 § *Förbud mot fiske i Vuoksens vattendrag*

Fiske med krokredskap med fiskbete nära ytan eller i mellanvattnet förbjuds i Vuoksens vattendragsområde på insjöloxens viktigaste vandringsvägar samt i Kuolimo för

att skydda insjöloxen, öringen och rödingen. Motsvarande förbud har genomförts för att skydda saimenvikaren i de områden där den förekommer.

Krokredskap med fiskbete fångar utan urskiljning även fiskar som inte uppfyller storlekskraven och fredade fiskar, och fiskarna kan oftast inte befrias levande från fångstredskapet. Förbudet att använda krokredskap med fiskbete ska gälla långrev som sätts ut nära ytan eller i mellanvattnet, oberoende av antalet krokar.

15 § *Märkning av fisk som ska planteras ut*

Enligt 75 § i lagen om fiske får det, om det krävs för att säkerställa ett hållbart nyttjande av fiskbestånden, genom förordning av statsrådet föreskrivas att en förutsättning för utplantering av vissa fiskarter eller fiskbestånd eller vissa ålders- eller storleksgrupper av dem är att fiskarna eller en del av fiskarna före utplanteringen har märkts med ett märke som utgör ett yttre kännetecken eller kan observeras på något annat sätt.

I enlighet med lax- och havsöringsstrategin bestäms det att fettfenan på öringar, laxar och insjöloxar som planteras ut ska klippas bort från och med 2017. Detta främjar utvecklandet av det selektiva fisket och tillgången till information om mängder och förekomst av de fiskar som fortplantar sig på naturlig väg. Bestämmelsen träder i kraft 2017, eftersom alla klippningar av fettfenan på de fiskar som planteras ut inte i praktiken hinner utföras före det utan att dödligheten hos fiskarna ökar.

4 kap. Fiskeövervakning

16 § *Utbildning för fiskeövervakare*

De bestämmelser i lagen och förordningen om fiske som gäller övervakning reviderades 2011 och 2012. De ingår nästan oförändrade både i den nya lagen om fiske och i den förordning som nu föreslås. Enligt 104 § 2 mom. i lagen om fiske ska den utbildning för fiskeövervakare som föregår provet ge den som deltar i utbildningen med avseende på fiskeövervakningsuppdraget tillräcklig kännedom om fiskelagstiftningen och om grunderna för god förvaltning samt de övriga kunskaper och färdigheter som krävs i fiskeövervakningsuppdraget. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om utbildningen och provet för fiskeövervakare genom förordning av statsrådet.

I den föreslagna paragrafen föreskrivs om de utbildnings- och läroämnen som man ska behärska och känna till för att få sköta fiskeövervakningsuppdrag. Det viktigaste för att kunna sköta fiskeövervakningsuppdrag är att ha kännedom om fiskelagstiftningen och den lagstiftning som gäller skötseln av förvaltningsuppgifter. I utbildningen ska särskild uppmärksamhet fästas vid fiskeövervakarens rättigheter och skyldigheter. Dessutom ska utbildningen innehålla läroämnen som hänför sig till kundbetjäningsuppgifterna och till fiskeövervakningsområdet även i vidare mening, som t.ex. till samverkan mellan fiskeövervakare och andra myndigheter som utövar fisketillsyn och fiskeövervakning.

17 § *Prov för fiskeövervakare*

Närmare bestämmelser om formen och innehållskraven i fråga om provet för fiskeövervakare finns i 17 § i förordningen. Provet för fiskeövervakare ska vara skriftligt och innehålla frågor om alla studieämnen som ingår i utbildningen för fiskeövervakare. Innehållet i det prov som ska avläggas bestäms av fiskerimyndigheten. I praktiken fastställs innehållet i det riksomfattande provet så att jord- och skogsbruksministeriet tillsammans med närings-, trafik- och miljöcentralerna utarbetar ett på förhand överenskommet antal frågor i de olika ämnena inom fiskeövervakarutbildningen. Av dessa frågor som har utarbetats på förhand väljer närings-, trafik- och miljöcentralen det antal frågor som behövs för varje prov som ska avläggas.

18 § *Ikraftträdande*

Enligt den föreslagna 18 § ska förordningen träda i kraft den 1 januari 2016, dvs. samtidigt som den nya lagen om fiske.

4 Beredningen

Förslaget till förordning bereddes vid sidan av beredningen av lagen om fiske, och information om det preliminära innehållet i förordningen gavs även till riksdagens miljöutskott och jord- och skogsbruksutskott i samband med behandlingen av lagen om fiske i riksdagen. Utkasten till förordning bereddes som tjänsteuppdrag, men innehållet i dem diskuterades med de centrala organisationerna inom fiskeriområdet före remissförfarandet. Även Naturresursinstitutet, Forststyrelsen samt närings-, trafik- och miljöcentralerna fick möjlighet att kommentera de preliminära förslagen före remissförfarandet.

Den föreslagna förordningen sändes på remiss genom en begäran daterad den 2 april 2015 och den fanns även till påseende på jord- och skogsbruksministeriets webbsidor. Remissförfarandet var omfattande och yttranden begärdes av justitieministeriet, miljöministeriet, Sametinget, Skoltarnas byastämma, Livsmedelssäkerhetsverket, Lantmäteriverket, Forststyrelsen, närings-, trafik- och miljöcentralerna i Egentliga Finland, Norra Savolax och Lappland, landskapsförbunden, Helsingfors, Östra Finlands, Uleåborgs, Åbo och Jyväskylä universitet, Naturresursinstitutet, Finlands miljöcentral, Livsmedelsindustriförbundet, Finsk Energiindustri rf, Centralförbundet för Fiskerihushållning och dess medlemsorganisationer, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto, Natur och Miljö rf, Pro Fisk rf, Finlands Yrkesfiskarförbund, Finlands Fiskhandlarförbund, Finlands Fiskodlarförbund, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation och dess regionala fritidsfiskardistrikt, Suomen sisävesiammattikalastajat, Finlands Fiskeguide gille, Finska kustens fiskeövervakare, Finlands naturskyddsförbund, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf samt WWF.

Det kom in 78 remissyttranden. Utifrån remissyttrandena preciserades förslaget till förordning, i synnerhet när det gäller fiske efter gös och öring. Minimimått för gös förenhetligades och gränserna för fredningen av vild öring ändrades. Regelningen av fisket efter öring förutsätter regional prövning i samband med planeringen av nyttjandet och vården i synnerhet i Kajanalands.

Förhandlingar om utkastet till förordning fördes med Sametinget den 29 oktober 2015 på det sätt som förutsätts i 9 § i sametingslagen (974/1995). Till följd av förhandlingarna ändrades förslaget till förordning i fråga om minimimåttet på röding i Enare träsk i enlighet med Sametingets förslag så att det nuvarande minimimåttet som fiskeområdet beslutat om hålls kvar.

5 Konsekvenser

Den föreslagna förordningen väntas få positiva konsekvenser med tanke på främjandet av ett hållbart fiske och stödja målet att återuppliva våra hotade fiskbestånd. Finland har förbundit sig till de centrala målen för konventionen om biologisk mångfald (FördragsS 78/1994, Convention on Biological Diversity), som bl.a. inbegriper skydd för och hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden.

Genom den föreslagna förordningen stöds genomförandet av den nationella lax- och havsöringsstrategin och fiskvägsstrategin. Strategierna innehåller riktlinjer för de åtgärder som behövs för att återuppliva bestånden av vandringsfisk. När det gäller insjöloxen stöder förordningen de åtgärdsförslag som gäller fisket efter insjölox och skyddet av den och som ingår i programmet för vård av insjölox i Saimen (program för vård av insjölox i Saimen).

Även de mål för havsöringen som anges i EU:s ramdirektiv om en marin strategi och som gäller uppnående av en god status i Östersjön före 2020 stöds i och med den föreslagna förordningen. När det gäller havsöringen förutsätter uppnåendet av en god status i havsmiljön i enlighet med direktivet att de naturliga bestånden av havsöring återställs och att det från havet stiger en tillräcklig mängd lekande fisk till de nya yngelproduktionsområden som bildas som ett resultat av bl.a. restaureringsåtgärder i strömvatten. För att uppnå en god status krävs det dessutom att havsöringens genetiska mångfald inte minskar.

Med tanke på de långsiktiga konsekvenserna för miljön bedöms förslaget ha positiva verkningarna på fisket efter de reglerade arterna. Genom en reglering av fisket kan fiskbestånden stärkas så att fångsterna småningom ökar och risken för kritiska variationer i ett bestånd eller för att ett bestånd försvinner minskar. Då fiskbestånden stärks minskar även behovet av utplantering, varvid besparade medel kan riktas till andra mer produktiva utvecklingsåtgärder inom fiskerihushållningen. Större fångster minskar även det s.k. tillväxtöverfisket samt ökar den regionala avkastningen av fiskbestånden och intresset för fiske i vattendragen i fråga.

Den föreslagna förordningen förutsätter inte egentligen att fritidsfiskarna måste vidta några omedelbara nya åtgärder i fråga om fångstredskap eller fångstmetoder, och därför bedöms den inte få betydande ekonomiska konsekvenser för fisket eller för enskilda fiskare i de vattendrag där arterna i fråga förekommer. Däremot bedöms förordningen dock inverka på fritidsfisket så att fisket i framtiden enbart inriktas på sådana individer som uppfyller de minimimått som anges i förslaget till förordning. Detta kan innebära behov att utveckla fångstredskap och andra redskap för fiske så att de lämpar sig för sådant fiske som uppfyller kraven i förslaget till förordning.

Bestämmelserna om vandringsfisk bedöms inte få betydande konsekvenser för det kommersiella fisket. Med undantag för havsöring och lax har de arter av vandrings-

fisk som förordningen gäller ingen betydelse som fångst inom det kommersiella fisket, och även havsöringens betydelse är liten.

Med undantag för gösen bedöms inte de ökade minimimåtten i den föreslagna förordningen få betydande ekonomiska konsekvenser för det kommersiella fisket. En höjning av gösens minimimått skulle enligt undersökningar och enligt bedömningar gjorda av Naturresursinstitutet orsaka betydande ekonomiska förluster i synnerhet för det kommersiella fisket i Skärgårdshavet. För att hindra detta och för att säkerställa den socioekonomiska hållbarheten innehåller förslaget en övergångsperiod på tre år vid kommersiellt fiske efter gös. Även i andra områden kan minimimåtten för gös i havet eller insjövattnen förutsätta att närings-, trafik- och miljöcentralen lokalt beviljar ett undantagstillstånd som tillåter ett mindre eller större minimimått i syfte att beakta gösbeståndets tillväxt och status samt fiskets socioekonomiska hållbarhet.

Enligt 34 § 2 mom. i den gällande lagen om fiske får ett redskap som är tillverkat för fångst av en fredad art eller som är särskilt ägnat härför inte hållas utsatt i vattnet. I sådana områden där det förekommer fredade fiskar ska fångstmetoderna styras och utvecklas så att man effektivt kan undvika fångst av fredade fiskindivider och så att sådana fredade fiskindivider som eventuellt fastnar i fångstredskapen kan släppas fria och överleva.

De föreslagna bestämmelserna om minimimått för arter och bestånd bedöms styra fiskemetoderna så att fångstredskapen inte fångar fiskar som är mindre än minimimåttet eller så att sådana fiskar kan släppas fria från fångstredskapen och överleva. Om fångsten inriktas på sådana fiskindivider som uppfyller de minimimått som anges i förslaget till förordning, kan det särskilt inom fiske med fångstredskap krävas nya fångstredskap, ändringar av användningsändamålet för befintliga fångstredskap och helt nya regionala fiskearrangemang.

Genom den föreslagna förordningen förbättras förutsättningarna för fisketurismen på lång sikt. I och med att bestånden av vandringsfisk återställs och medelstorleken på fångstfiskarna, särskilt gösen, blir större, ökar intresset för fiske i vattendragen.

Förordningen ökar utplanteringskostnaderna i fråga om öringen och laxen i och med att fettfenorna på de fiskar som planteras ut måste klippas bort. Utgiften för klippningen av ett yngel som är 1 år gammalt uppgår till ca 15 cent. I och med att fettfenan ska klippas bort ökar arbetsmängden vid odlingsanläggningarna samt priserna på sättfisk i fråga om öring, lax och insjöfax. Prisökningen i fråga om de utplanterade fiskarna är av betydelse särskilt för de verksamhetsutövare som genom miljötillstånd har ålagts en skyldighet att plantera ut lax, havsöring och insjöfax. Största delen av de utplanteringar som baserar sig på en sådan skyldighet har ålagts företag inom energiekonomin för vattenbyggen och på grund av dämning.

6 Laggranskning

Utkastet till förordning har granskats vid laggranskningsenheten vid justitieministeriets lagberedningsavdelning.